

Intervenció en Psicologia de la Salut

Codi: 102593

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Teresa Gutiérrez Rosado

Correu electrònic: teresa.gutierrez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Dos temes de teoria s'imparteixen en anglès.

Equip docent

Lidia Segura Garcia

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Intervenció en Psicologia de la Salut és una assignatura optativa del Bloc A de la "Menció en Intervenció Psicològica per al Benestar i la Qualitat de Vida". S'imparteix 2n semestre de 4a curs per professors del Departament de Psicologia Clínica i de Salut especialistes en salut pública. L'assignatura aporta eines metodològiques i habilitats tècniques aplicades per a la promoció de la salut, des de perspectives de la psicologia positiva, models salutogènics i de determinants socials de la salut. A més desenvolupa àmpliament la prevenció en conductes addictives. Inclou tres blocs temàtics:

- a) Bases conceptuals i metodològiques, amb èmfasis en el desenvolupament de les fortaleces humanes des de la psicologia positiva, l'aprofundiment en el concepte de benestar en contraposició a qualitat de vida, les estratègies de prevenció i promoció de la salut mental més rellevants i el disseny i avaluació de programa com a metodologia bàsica en la prevenció i promoció de la salut.
- b) Habilitats per a la vida i desenvolupament de competències molt útils en prevenció i promoció de la salut com: l'entrevista motivacional, la intel·ligència emocional, l'autoestima i el Mindfulness.
- c) Aplicacions de la prevenció en les conductes addictives, amb èmfasis en consum de drogues en adolescents, consum d'alcohol i addicció a noves tecnologies.

En finalitzar l'assignatura, l'estudiant serà capaç de:

- Reconèixer els determinants de la salut.
- Comprendre les relacions entre comportament, salut i malaltia.
- Conèixer els fonaments teòrics i metodològics en diferents àmbits aplicats.
- Adquirir habilitats bàsiques per desenvolupar programes de salut.
- Adquirir habilitats bàsiques per analitzar i modificar conductes.
- Identificar les competències dels diferents professionals de la salut
- Treballar en equip.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Planificar l'avaluació dels programes d'intervenció.
- Proposar i negociar les prioritats, les metes i els objectius de la intervenció amb els destinataris.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.
- Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament programes i intervencions publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Aplicar programes i intervencions en problemes de salut en situacions simulades o de forma supervisada.
4. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques i les intervencions en psicologia de la salut.
5. Descriure les diferents metodologies i instruments d'avaluació d'intervencions en psicologia de la salut, les seves qualitats i els àmbits d'aplicació.
6. Diferenciar les implicacions psicosocials dels principals problemes de salut, els seus determinants, les seves tendències epidemiològiques i el seu pronòstic.
7. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents programes i intervencions en psicologia de la salut.
8. Distingir els diferents àmbits aplicats de l'avaluació i la intervenció psicològica en problemes de salut.
9. Exposar les principals característiques de la comunicació efectiva entre professionals i destinataris en l'àmbit de la salut.
10. Identificar els passos i etapes de l'avaluació de programes en l'àmbit de la salut.
11. Identificar els principals determinants psicològics que afecten el desenvolupament de problemes de salut i el procés per a fer-hi front.
12. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
13. Identificar les principals tècniques d'intervenció en psicologia de la salut en diferents contextos.
14. Identificar necessitats d'intervenció en problemes de salut en diferents contextos aplicats.
15. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
16. Practicar l'establiment d'objectius terapèutics en contextos simulats.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.

18. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
19. Reconèixer els fonaments de la comunicació emocional.
20. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques i programes d'intervenció en psicologia de la salut.
21. Treballar en equip.
22. Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.
23. Valorar les limitacions pràctiques i ètiques del propi camp aplicat.

Continguts

BASES CONCEPTUALS i METODOLÒGIQUES

Tema 1. Psicologia positiva, qualitat de vida i benestar psicològic.

Tema 2. Prevenció i promoció en salut mental.

Tema 3. Disseny i planificació de programes de salut.

Tema 4. Avaluació de programes de salut

HABILITATS PER A LA VIDA

Tema 5: Entrevista motivacional

Tema 6. Intel·ligència emocional

Tema 7: Autoestima

Tema 8: Consciència plena (Mindfulness)

APLICACIONS EN CONDUCTES ADDICTIVES

Tema 9. Prevenció del consum de drogues

Tema 10. Intervenció precoç en els problemes relacionats amb l'alcohol

Tema 11. Addicció a noves tecnologies

Metodologia

La metodologia de treball combinarà tècniques didàctiques tradicionals amb metodologies més actives:

Dirigides:

- Classes magistrals.
- Seminaris d'anàlisi i debat sobre la base de la lectura, síntesi i valoració crítica d'articles i de guia i tutorització del treball en grup.

Supervisades:

- Tutories programades amb el professorat per la revisió d'activitats dirigides.

Autònomes:

- Consultes bibliogràfiques i documentals.
- Lectura comprensiva de referències específiques.
- Preparació exposició oral d'articles.
- Realització de un treball en grup, poster i exposició oral.

- Estudi.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	24	0,96	4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20
Seminaris d'anàlisi i debat	12	0,48	1, 2, 3, 4, 8, 9, 13, 14, 16, 20, 21, 22, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories	12	0,48	3, 21
Tipus: Autònomes			
Estudi	46	1,84	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 23
Lectura de textos	20	0,8	6, 7, 10, 11, 23
Realització treballs	32	1,28	1, 3, 8, 11, 13, 14, 16, 22, 23

Avaluació

A més d'aquestes indicacions pots consultar les [pautes d'avaluació de la Facultat](#).

Les evidències d'aprenentatge

Evidència	Descripció	Autoria	Pes (%)	Format	Via de presentació	Temporització
Ev1a	Prova tipus test	individual	20%	escrit	presencial	1er període avaluatiu
Ev1b	Prova tipus test	individual	20%	escrit	presencial	2º Període avaluatiu
Ev2	Defensa oral d'un article	grup de 2	20%	oral i escrit	Presencial i Moodle	Triar tema i setmana del total programat
Ev3	Avaluació contínua	individual	10%	escrit	Presencial	Cada setmana

Ev4a	Exposició-Pòster-treball grup	grup de 3	10%	Oral i escrit	Presencial/ Moodle	Setmanes 13 o 14
Ev4b	Informe-Treball grup	grup de 3	20%	escrit	Moodle	Setmanes 13 o 14

- Ev1 (a i b): Proves parcials de resposta múltiple tipus test de 40 preguntes aproximades, amb quatre alternatives de resposta i una correcta. La penalització que s'aplica a la correcció de la prova és d'1/3, és a dir, per cada 3 preguntes incorrectes s'elimina 1 pregunta correcta.
- Ev2: Exposició resumida d'un article vinculat a cada tema de teoria, en grup de 2 persones. S'avalua la defensa pública, la generació de debat i la presentació com a evidència.
- Ev3: Avaluació contínua setmanal mitjançant dues preguntes tipus test sobre el tema impartit i la seva lectura obligatòria.
- Ev4 (a i b): Treball en grups sobre el disseny, planificació i avaluació d'un programa de salut. Aquest treball inclou una exposició oral en format pòster. (Ev4a) i un informe escrit (Ev4b).

La NOTA FINAL és la suma ponderada de totes les evidències: $[(Ev1a*0,2)+(Ev1b*0,2)+(Ev2*0,2)+(Ev3*0,1)+(Ev4a*0,1)+(Ev4b*0,2)]$

Definició d'assignatura superada en l'avaluació continuada: implica la presentació mínima de 3 evidències, sent obligatòria la presentació de la Ev1a i Ev1b, i nota final igual o superior a 5 sobre 10. En cas de no assolir aquests requisits, la nota màxima a consignar a l'expedient acadèmic serà de 4.5 punts. No es poden establir sistemes per millorar la qualificació final a l'avaluació continuada.

Descripció del sistema de recuperació final:

- Criteris per optar a la recuperació: podran optar els estudiants que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i hagin presentat evidències amb un pes d'almenys 2/3 del total
- Evidències recuperables: Ev1a i/o Ev1b i/o Ev3.
- Evidències excloses de recuperació: Ev2, Ev4a i Ev4b.
- Assignatura superada: nota final ponderada igual o superior a 5 sobre 10.

Definició d'estudiant no-avaluable: estudiant que ha lliurat evidències amb un pes inferior al 40%.

No es preveu que l'estudiantat de 2a matrícula o posterior s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1a	20%	2	0,08	4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 16, 19, 20, 23
Ev1b	20%	2	0,08	4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 16, 19, 20, 23
Ev2	20%	0	0	1, 2, 3, 21, 22
Ev3	10%	0	0	1, 4, 5, 10, 13, 20
Ev4a	10%	0	0	2, 6, 8, 14, 21, 22
Ev4b	20%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23

Bibliografia

Arcaya, L.A. y Subramanian, V.S. (2015). Desigualdades en salud: definiciones, conceptos y teorías. *Revista Panamericana de Salud Publica* 38(4), 261-271.

Anguera, M.T., Chacón, S. y Blanco, A (2008). Evaluación de programas sociales y sanitarios. Madrid: Síntesis.

Borrell C, Díez E, Morrison J, Camprubí L. (2012). Las desigualdades en salud a nivel urbano y las medidas efectivas para reducirlas. Barcelona: Proyectos Medea e IneqCities.

Bizquera, R. (coord.) (2012). Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y adolescencia. Cuadernos Faro, Observatorio de la salud de la infancia y adolescencia. Hospital de Sant Joan de Deu.

Echeburúa, E., Labrador, F.J. y Becoña, E. (2009). Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes. Madrid: Pirámide.

Forshaw, M. & Sheffield D. (2013). *Health Psychology in Action*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Marks, D.F., Murray, M., Evans, B. y Vida Estacio, E. (2018) *Health Psychology. Theory, Research and Practice*. London: Sage. (5ª edición).

Miller, W. R., & Rollnick, S. (2009). Ten things that motivational interviewing is not. *Behavioural and cognitive psychotherapy*, 37(2), 129-140. <https://doi.org/10.1017/S1352465809005128>

Morgado, I.(2010). Emociones e inteligencia social. Barcelona: Ariel.

Monográfico (2018). *The Journal of Positive Psychology. Dedicated to furthering research and promoting good practice*.

Simón, V. (2015). Mindfulness: una perspectiva psicobiológica An. R. Acad. Med. Comunitat Valenciana, 16. Disponible on-line. https://www.uv.es/ramcv/2015/6_01_052_Vicente_Simon_txt.pdf

Vazquez, C. y Hervás, G. (Coords.) (2009). La ciencia del bienestar. Fundamentos de psicología positiva. Madrid: Alianza Editorial

Programari

No és necessari